

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2004-2565

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntahistorian laitos	
Tekijä-Författare-Author Haggrén, Heidi			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Pohjoismainen yhteistyö kansainvälisessä yhteisössä: Unesco ja tiedon politiikka			
Oppiaine-Läroämne-Subject Poliittinen historia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2004-02-02	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 136 sivua, 2 liitettä
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Pohjoismainen yhteistyö on usein esitetty jotenkin erityisenä alueellisen yhteistyön muotona. Pohjoismaisen yhteistyön erityiskuvaan on liittynyt sen funktionaalisuuden, epämuodollisuuden ja yhteiskunnallisen pohjan painotus. Sille leimallisena erityispiirteenä on nähty arkinen keski- ja ruohonjuuritason yhteistyö.</p> <p>Opinnäytetyöni lähtökohtana ovat nämä pohjoismaista yhteistyötä koskevat huomiot. Pohjoismainen yhteistyö on tutkimuksen kohteena arkisena keski- ja ruohonjuuritason toimintana. Tarkastelen työssäni kansainvälisellä kentällä tehtyä pohjoismaista yhteistyötä. Kansainväliset järjestöt ovat olleet pohjoismaisen yhteistyön tärkeä toimintakenttä. Järjestöissä maat ovat voineet määrittää profiiliaan ja paikkaansa kansainvälisessä yhteisössä. Työssäni tutkin Unescossa tehtyä pohjoismaista yhteistyötä, sen muotoja ja sisältöjä. Tutkimuksen näkökulman pohjalta pääosaan nousevat kansalliset Unesco-toimikunnat, jotka ovat vastanneet Unesco-toiminnan valmistelusta, koordinoinnista ja toimeenpanosta.</p> <p>Unesco-toiminnassa olen paneutunut erityisesti kahden eri kysymyksen, kansainvälisyyskasvatuksen ja kansainvälisen viestinnän, parissa tehtyyn pohjoismaiseen yhteistyöhön. Molemmat kysymykset ovat olleet merkityksellisiä kylmän sodan maailmassa. Ne ovat myös perinteisiä pohjoismaisen kiinnostuksen ja yhteistyön alueita.</p> <p>Pohjoismainen Unesco-yhteistyö on ollut kehittyntä ja monialaista, ja sen historia ulottuu järjestön alkutaipaleelle asti. Pohjoismaat ovat Unescossa pyrkineet yhteiseen esiintymiseen ja politiikkaan. Toissijaisena tavoitteena on ollut käytännön yhteistyö erilaisissa hankkeissa. Tämän toiminnan merkitys ei kuitenkaan ole ollut mitätön. Pohjoismaisen yhteisesiintymisen taustalla on laaja ja vakiintunut yhteistyöjärjestelmä, jonka keskellä ovat kansalliset Unesco-toimikunnat, ja niiden keskinäinen yhteistyö. Toimikunnat ovat kehittäneet laajan ja tehokkaan hallinnollisen yhteistyön, johon sisältyy myös työnjakoa. Yhteistyötä on leimannut epämuodollisuus ja pääsihteerien keskeinen rooli.</p> <p>Pohjoismaat ovat löytäneet Unesco-toiminnassa paljon yhteisiä nimittäjiä. Unescossa esillä olevat teemat ovat tarjonneet mahdollisuuksia luoda ja tukea pohjoismaista profiilia. Maat ovat puhuneet hyvien arvojen puolesta ja pyrkineet profiloitumaan sillanrakentajina ja kehitysmaiden tukijoina. Niiden välillä on kuitenkin ollut myös eroja, eikä yhteinen pohjoismainen politiikka ole aina toteutunut. Kansainvälistä yhteisöä itä-länsi, ja etelä-pohjoinen -akseleita pitkin jakaneiden kansainvälisyyskasvatus- ja viestintäkysymysten yhteydessä nähtiin tässä suhteessa niin onnistumisia kuin epäonnistumisia.</p> <p>Kansainvälisellä kentällä tehtyä pohjoismaista yhteistyötä käsittelevää tutkimusta ei ole tehty paljon. Työlleni tärkeimmän lähdeaineiston ovat muodostaneet kansallisten Unesco-toimikuntien tuottamat raportit ja pöytäkirjat sekä toiminnassa mukana olleiden toimijoiden haastattelut.</p> <p>Arkistoaineistoa olen kerännyt opetusministeriön Unesco-arkistosta, ulkoministeriön arkistosta, Kansallisarkistosta sekä Ruotsin Unesco-toimikunnan arkistosta (Riksarkivet, Tukholmasta).</p>			
<p>Avainsanat-Nyckelord-Keywords</p> <p>kansainväliset järjestöt – pohjoismainen yhteistyö Unesco - alueellinen yhteistyö – Pohjoismaat – 1950-1980 kansainvälisyyskasvatus – pohjoismainen yhteistyö kansainvälinen viestintä – yhteistyö – Pohjoismaat kansainvälisyys – kulttuurisuhteet – Pohjoismaat</p>			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			